

Onderzoeksplan oriënterend onderzoek naar het grondbeleid in de gemeente Almelo

1. Waarom een oriënterend onderzoek naar grondbeleid?

Het grondbeleid van een gemeente is voor veel gemeenteraadsleden lastig te doorgronden materie. Tegelijkertijd is het politiek-bestuurlijk en financieel van enorm belang. Om de controlerende en de kaderstellende taak goed te kunnen uitvoeren is het van wezenlijk belang dat de regels goed worden vastgelegd en dat de verslaggeving van het grondbeleid op een zo transparant mogelijke wijze plaatsvindt.

Voor de Rekenkamercommissie Almelo (RCA) is dat een aanleiding om te proberen een helder beeld te krijgen van de wijze waarop het gemeentelijk grondbedrijf het grondbeleid vormgeeft en uitvoert. Op grond van de opgedane bevindingen besluit de RCA of een diepgaander onderzoek naar het grondbeleid in de gemeente Almelo wenselijk en/of noodzakelijk is.

Aangezien het grondbeleid en het grondbedrijf te veel aspecten omvat om meteen tot een gericht onderzoek te komen, wil de Rekenkamercommissie door middel van een oriënterende voorstudie eerst duidelijkheid verkrijgen over:

- het precieze onderzoeksonderwerp;
- de specifieke onderzoeksvragen;
- de onderzoeks aanpak (methodologie).

2. Aanpak van het onderzoek

Het oriënterend onderzoek grondbeleid bestaat uit drie stappen.

In eerste instantie zal worden geïnventariseerd op welke wijze de gemeente Almelo thans invulling geeft aan haar grondbeleid.

In de tweede plaats wordt een literatuuronderzoek verricht naar (rekenkamer)onderzoeken door andere gemeenten.

Tot slot zal worden nagegaan welke wensen de gemeenteraad heeft ten aanzien van de invulling van en haar betrokkenheid bij het verantwoordingsproces.

Stap 1: Planning en controlcyclus van de uitvoering van het grondbeleid

Bij dit onderdeel wordt geïnventariseerd op welke wijze over de uitvoering van het grondbeleid door het College aan de gemeenteraad wordt gecommuniceerd.

Achtereenvolgens zijn daarbij de volgende vragen van belang:

- Hoe vervult de gemeenteraad haar kaderstellende taak?
- Hoe geeft het College, op basis van dat kader, uitvoering aan het grondbeleid?
- Op welke wijze vindt verantwoording plaats aan het College?
- Op welke wijze verantwoordt het College zich op zijn beurt aan de gemeenteraad?

Er wordt een beschrijving gegeven van de stukken die bij de verantwoording een rol spelen. Aanvullend zullen interviews worden gehouden met de meest betrokken afdelingen en portefeuillehouders.

Stap 2: literatuuronderzoek

Bij dit onderdeel worden enkele onderzoeken over dit onderwerp doorgenomen, die zijn uitgevoerd door of in opdracht van rekenkamers (of –commissies) van andere gemeenten. Zo zijn onlangs onderzoeken verschenen over de gemeenten Ede, Groningen, Almere en Rotterdam. De onderzoeksrapporten worden bekeken vanuit de volgende vraagstelling:

- Wat was de aanleiding?
- Wat was de probleemstelling?
- Welke onderzoeksmethode is gebruikt?
- Wat waren de conclusies en aanbevelingen?

De beantwoording van deze vragen geschiedt vanzelfsprekend vanuit het perspectief van de gemeente Almelo: zijn onderwerp, aanpak en methode ook interessant voor de Almelose situatie?

Stap 3: de visie van de gemeenteraad

Deze enigszins ongebruikelijke stap¹ is nodig omdat op dit moment niet duidelijk is hoe de gemeenteraad zelf denkt over eventuele knelpunten in de communicatie met het College op het punt van het grondbeleid. Het gaat om een bijzonder complexe materie. De vraag is of de gemeenteraad van mening is dat er verbeteringen wenselijk en mogelijk zijn bij de verantwoording over het grondbeleid. Daartoe zullen de woordvoerders van alle raadsfracties benaderd worden om enkele vragen te beantwoorden over de helderheid, frequentie, tijdigheid en volledigheid van de verantwoording, zoals die op dit moment plaatsvindt.

3. Resultaat oriënterend onderzoek

Het oriënterend onderzoek zal uitmonden in een duidelijk advies aan de Rekenkamercommissie Almelo over het vervolg. De rapportage kan ook dienen als een schets van de stand van zaken terzake van het grondbeleid en ter kennisneming aangeboden worden aan het College en de gemeenteraad. Zo er aanleiding is voor een onderzoek zal gemotiveerd aangegeven worden op welke termijn een onderzoek gewenst is, welke onderwerpen daarbij aan de orde moeten komen en hoe de globale aanpak moet zijn. Mocht een dergelijk onderzoek (op dit moment) niet zinvol zijn dan zal ook dat vanzelfsprekend uitvoerig beargumenteerd worden.

4. Planning en organisatie van het onderzoek

De start van onderzoek zal plaatsvinden in de maand september 2006 en zal worden afgerond in de maand december 2006. Het onderzoek wordt door de rekenkamercommissie in eigen beheer uitgevoerd. Het onderzoeksteam bestaat uit Fons Gloerich, Reinette Kiés en de secretaris/onderzoeker (André de Boer).

¹ De gebruikelijke gang van zaken is dat de Rekenkamercommissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een rapport voorlegt aan de gemeenteraad, zonder consultatie vooraf.